

Tóth László

Ha a könyv jó választás

TARTALOMJEGYZÉK

■ Bolemant László: Márai Sándor: Egy polgár vallomása	2
■ Tóth László: Ha a könyv jó választás	3
■ Klemen Terézia: Áprilisi szokások és hagyományok	4
■ Csehi Ágota: Bartók Béla, a pedagógus zenepedagógiai üzenete az utókor számára	5
■ Sebők Attila: Beszélgetés Páko Marikával	8
■ Audi Dávid: A Katedra folyóirat története (8. rész)	10
■ Borvák Mária: Az online élet útvesztői	11
■ Szanyi Nóra: Olvasóvá nevelés mesékkel, avagy hogyan motiválni a kisiskolásokat az olvasás megszerettetésére	12
■ Kele Ildikó: Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése az óvodában	14
■ Kázmér Klára: Az iskolaválasztásról	15
■ Szijártó Adrienn: Két lábon járó kommunikáció	17
■ Jánk István: István nem-e magyart tanít, avagy a nyelvi diszkrimináció rejtelméi	18
■ Talpas Kamarás Eszter: A hagyomány elvének gyakorlása 5. osztályban	21
■ Vizi Andrea: A Survivor's Guide to School-Leaving Exams	23
■ Csicsay Alajos: A kételtűiek	24
■ Jurik Tünde, Viczay Ildikó: Az egyetemi hallgatók táplálkozási szokásai (2. rész)	26
■ Stirber Lajos: Obsitosként a zenei nevelésről (3. rész)	27
■ Erős Viola: Jeles napok az óvodában	30
■ Varga Tamás: A játék szerepe a földrajzoktatásban	32
■ A Legkreatívabb iskolai rendezvény pályázati anyagai	33
■ Iskolahírek	35
■ Házunk tája	37

Kampány-időket élünk – lassan minden hónap, hét, nap valaminek a hónapja, hete, napja, amikor kiemelt figyelemmel fordulunk valami, valaki(k) felé. Most éppen a gyermekkönyv került figyelmünk középpontjába, lévén – egy év híján fél évszázada, a nagy dán mesemondó, Hans Christian Andersen születésnapján – április 2-a a Gyermekkönyv Nemzetközi Napja.

De van-e (külön) gyermekirodalom, van-e gyermekkönyv?

Persze, botorság így feltenni a kérdést, mégis – a gyermekirodalom: *irodalom*. S a gyermekkönyv: *könyv*. Érték, s nem önmagában vett termék, ahogy nem minden termék hordoz (megfelelő) értéket sem. Egyszerű ez. Vagy mégsem? Ha széttekintünk a gyermekek számára készült és forgalmazott, első pillantásra könyvnek látszó könyvkiadói termékek világában, rögtön nyilvánvaló: ezek az evidenciák nem is annyira magától értetődő állítások... Vagy az elsőt kérdőjelezi meg ugyanis számos esetben a gyakorlat, vagy a másodikat. Magyarán: legkevésbé sem *irodalom* kerül *gyermekirodalom* címen a gyermekkönyvekbe, hanem valami rosszul értelmezett irodalompótlék, „szellemi rágógumi”, selejtanyag, lom, avagy könyvnek látszó, fel is lapozható tárgyról derül ki, hogy csak alapvető szakmai követelményekre fittyet hányó, érték és mérték kérdéseiben eligazítani nem is kívánó, olykor a legcsekélyebb ízlésnek is híján levő árucikkek, csillogó-villogó *könyvimítációk* csupán. Arra törekszenek, hogy vonzzák a szemet (eladassák magukat), de arra már nem tekintenek, hogy mi van a csomagolásba (értelemnek, szemléletnek, erkölcsnek, ízlés-

nek káros került-e beléjük), vagy esetleg szellemi gyémántkészert igénytelen és hevenyészett papundecklicsomagolásba tettek-e.

A legtöbb félreértés, félrevezetés a tekintetben történik, hogy a gyermekirodalomnak, gyermekkönyvnek mi a célja. Van-e, lehet-e (külön) célja egyáltalán, vagy csak arra szolgál – ahogy mindenfajta irodalmi alkotás, érték –, hogy az általa megtestesített világról ihletett látomással szolgáljon, hogy benne bárki – nem, nem elsősorban örömet, hanem – önmagát lelhesse fel. Meg-megújuló viták tárgyát képezi gyermekirodalom és a pedagógia, didaktika viszonya, hogy a gyermekirodalom a pedagógia szolgáltatója-e, afféle alkalmazott irodalom-e. A válasz egyértelmű számomra: nem az, vagyis, másképpen, Lengyel Balázssal szólva, „az esztétikai hatékonyság a feltevéle minden eszmei, etikai vagy pedagógiai hatékonyságnak”, s, ugyancsak őt idézve, „a gyermekirodalomnak nincs a felnőtt irodalom melletti, attól független külön esztétikája”.

Szóba hozhatnám itt a szülő, a pedagógus és még nagyon sokak – a nevelésben érdekelték – felelősségét. Tudvalevő, hogy nem is annyira az általunk átadott ismeretekkel tanítunk, nevelünk, hanem a személyiségünkkel, példánkkal, választásainkkal. S ez, ez utóbbi kiváltképp érvényes esetünkben is. Nemcsak ezen a napon; az év minden napján. Hogy az év minden napja a gyermekkönyvé legyen. Ha nem is nemzetközi – a családban, iskolában mindenképp.

Hogy a gyermekek kezébe adott irodalom s a gyermekeink kezébe adott könyv jó választás legyen.